

ΕΡΩΤΗΣΗ : Διατυπώνονται συχνά ισχυρισμοί από ορισμένα τουλάχιστο κόμματα της αντιπολίτευσης ότι υπό την πίεση της παγκοσμιοποίησης η Ευρωπαϊκή Ένωση, με την πολιτική της στον αγροτικό τομέα δεν στηρίζει επαρκώς τον Έλληνα αγρότη. Σύμφωνα με τους ίδιους ισχυρισμούς η Κυβέρνηση αποδέχεται αυτή τη σκληρή πραγματικότητα και αφήνει ανυπεράσπιστα τα αγροτικά νοικοκυριά με αποτέλεσμα να συρρικνώνεται η παραγωγή τους και να μειώνεται συνεχώς το εισόδημά τους. Έτσι είναι ;

Παράδοση αλλά χρήσιμη ερώτηση! Η πραγματικότητα είναι εντελώς διαφορετική. Πρόκειται για διαπιστώσεις που δεν έχουν καμμία υπόσταση όπως θα αντιληφθείτε γιατί είμαι σε θέση να μιλήσω με συγκεκριμένα στοιχεία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, συνεχίζει να παρέχει γενναία στήριξη στον Έλληνα αγρότη. Μετά τη σκληρή διαπραγμάτευση που ολοκληρώσαμε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου το 1999 εξασφαλίσαμε την στήριξη των αγροτών μας, τουλάχιστο έως το 2006, με ενισχύσεις και επιδοτήσεις που χρηματοδοτούνται στο ακέραιο από το σκέλος «εγγυήσεις» του Ευρωπαϊκού Ταμείου και που ανέρχονται στο ύψος του 1 τρισεκατομμυρίου δραχμών τον χρόνο, δηλαδή 6 έως 7 τρισεκατομμύρια για την περίοδο 2000-2006. Πέρα όμως από αυτό, υπολογίζουμε ότι για την ίδια περίοδο θα διατεθούν στην ελληνική γεωργία και την ύπαιθρο στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ για την εφαρμογή των γεωργικών διαρθρωτικών προγραμμάτων δημόσιοι πόροι, εθνικοί και κοινοτικοί, ύψους άνω των 2 τρισεκατομμυρίων δραχμών επί πλέον. Στο ποσό αυτό δεν συμπεριλαμβάνουμε την ιδιωτική συμμετοχή που προβλέπεται να είναι εξίσου σημαντική.

Μπορώ να γίνω πιο συγκεκριμένος και πειστικός αν κάνω τον απολογισμό του 2000 αντί να κάνω προβλέψεις για το μέλλον. Το σύνολο των πόρων που εισέρευσε στον αγροτικό τομέα κατά το προηγούμενο έτος 2000 ανήλθε στο ύψος των 2,3 τρισεκατομμυρίων δραχμών¹. Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους. Μπορεί να αλλάζουν οι μορφές στήριξης σύμφωνα με τις σημερινές συνθήκες, ανάγκες και προτεραιότητες. Η στήριξη όμως παραμένει ισχυρή. Σήμερα καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος, προβλήματα στη διατροφική αλυσίδα, κ.α. Και το πράττουμε δίνοντας μεγάλο βάρος στις διαρθρωτικές δράσεις για βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην ύπαιθρο.

¹ Αγρ. Ταμείο Εγγυήσεις 1,13 τρις, Τακτικός Προϋπολογισμός Κ.Υ.-ΥΠΓΕ 0,23 τρις, Τακτικός Προϋπολογισμός Κ.Υ.-ΥΕΚΑ 0,73τρις, Προγρ. Δ.Ε. ΥΠΓΕ 0,24τρις, Προγρ. Δ.Ε. ΥΠΕΧΩΔΕ (εγγειοβελτιωτικά) 0,015 τρις, Προγρ. Δημ. Επενδ. ΥΕΘΟ (εγγειοβελτιωτικά) 0,001 τρις

Η πολιτική μας στον αγροτικό τομέα έχει χειροπιαστά αποτελέσματα. Από το 1981 έως σήμερα το γεωργικό εισόδημα στην Ελλάδα έχει αυξηθεί σε πραγματικούς όρους πάνω από 20%. Η θετική αυτή εξέλιξη ούτε εύκολη ήταν ούτε αυτονόητη αν λάβει κανείς υπόψη του ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπήρξαν πραγματικές μειώσεις αγροτικών εισοδημάτων σε χώρες όπως η Σουηδία, η Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Είχα πρόσφατα την ευκαιρία να μελετήσω τα στοιχεία που παρουσιάζουν τις τελευταίες εξελίξεις στον αγροτικό χώρο. Με ικανοποίηση διαπίστωσα ότι σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία από την EUROSTAT στην Ελλάδα αντιστοιχεί μία μέση αύξηση των αγροτικών εισοδημάτων για το 2000 ίση με 2,1%. Η αύξηση αυτή είναι, έστω κατά τι, μεγαλύτερη από την εξέλιξη των αγροτικών εισοδημάτων συνολικά για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει επίσης ενδιαφέρον να γνωρίζετε ότι για την περίοδο 1995-2000 που ήταν μία δύσκολη περίοδος για την Ευρωπαϊκή Γεωργία η Ελλάδα κατατάσσεται 6^η χώρα μεταξύ των 15 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κριτήριο την αύξηση των πραγματικών αγροτικών εισοδημάτων των παραγωγών της (+2,2%).

Αξίζει επίσης να σημειώσω ότι ο στατιστικός αυτός δείκτης του γεωργικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνει δύο σημαντικές συνιστώσες που συμβάλλουν και αυτές ουσιαστικά στη διαμόρφωση του συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του μέσου αγροτικού νοικοκυριού. Πρόκειται για α) πόρους που ενισχύουν τον γεωργικό τομέα αλλά δεν προσμετρώνται στον στατιστικό δείκτη όπως διάφορες κοινωνικές παροχές, συντάξεις, αποζημιώσεις και φοροαπαλλαγές καθώς και β) πόρους που προέρχονται από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός γεωργικής εκμετάλλευσης. Είναι αξιοσημείωτο ότι από το συνολικό εισόδημα ενός μέσου αγροτικού νοικοκυριού περίπου το μισό μόνο προέρχεται από την αμιγώς γεωργική δραστηριότητα. Το άλλο μισό προέρχεται από άλλες πηγές και εξωαγροτική δραστηριότητα.

Ίσως σας ενδιαφέρει να μάθετε και ορισμένα από τα αποτελέσματα της απογραφής της ΕΣΥΕ που δείχνουν τις μεταβολές που έχουν επέλθει στην Ελληνική γεωργία κατά την τελευταία δεκαετία. Και τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι οι ισχυρισμοί στους οποίους, αναφερθήκατε, περί συρρίκνωσης της ελληνικής γεωργίας δεν είναι αληθείς.

Παρατηρείται, λοιπόν, ότι η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη, σε πείσμα όσων προβάλλονται κατά καιρούς από κάποιους, δεν μειώθηκε, αλλά αντίθετα αυξήθηκε κατά 0,6%. Το μέσο μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αυξήθηκε κατά 2,5 στρέμματα περίπου. Το ίδιο συνέβη και με το μέγεθος των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (+3 ζωικές μονάδες). Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση στα βοοειδή, που το μέγεθός τους αυξήθηκε κατά 105%. Οι διαρθρωτικές βελτιώσεις που είναι ο στόχος και το αποτέλεσμα της πολιτικής μας είναι ουσιαστικές. Αρκεί να σας αναφέρω ότι η αρδευόμενες εκτάσεις στη χώρα κατά την περίοδο αυτή αυξήθηκαν κατά 25% περίπου.

Με δυο λόγια. Τα τελευταία χρόνια η Ελληνική γεωργία παρουσιάζει ουσιαστική βελτίωση των διαρθρωτικών της χαρακτηριστικών. Καθίσταται περισσότερο ανταγωνιστική. Υπάρχει αύξηση στο μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, στη μισθωτή απασχόληση, στην εξειδίκευση, στη χρήση νέων τεχνολογιών.

Έχουμε πολλά πράγματα να κάνουμε ακόμα. Η περίοδος που διανύουμε θα σημάνει μία κοσμογονία στην Ελληνική ύπαιθρο. Τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας είναι πολλά και ισχυρά. Έχουμε και τη γνώση και την βούληση. Πρωταγωνιστές θα είναι οι αγρότες μας με τον δυναμισμό και την επιχειρηματικότητα που τους διακρίνουν.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Στην ομιλία σας δεν εξειδικεύσατε την πολιτική της Κυβέρνησής σας για τον αγροτικό τομέα. Μήπως θα μπορούσατε να αναφερθείτε συνοπτικά στους κεντρικούς άξονες της πολιτικής αυτής και στις προτεραιότητες που έχετε θέσει ;

Σας είναι γνωστό ότι σύμφωνα με το πρόγραμμά μας έως το 2004 στοχεύουμε α) στη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της ελληνικής γεωργίας, β) στο να προωθήσουμε την βιωσιμότητα και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην υπαίθρο και γ) στην Κοινωνική Προστασία των αγροτών και γενικά όλων των πολιτών της υπαίθρου.

Πιο συγκεκριμένα, για την επίτευξη των στόχων μας, για παράδειγμα:

Προγραμματίζουμε την πραγματοποίηση επενδύσεων και την εφαρμογή σχεδίων βελτίωσης σε ένα μεγάλο αριθμό αγροτικών εκμεταλλεύσεων που ξεπερνά τις 15.000. Στον τομέα της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων προβλέπουμε την εγκατάσταση νέων σύγχρονων μονάδων, τον εκσυγχρονισμό επέκταση και μετεγκατάσταση των παλαιότερων. Για το σκοπό αυτό θα πραγματοποιηθούν πάνω από 500 μεγάλα επενδυτικά σχέδια.

Παράλληλα θα εντάξουμε έως το 2004 ένα μεγάλο αριθμό νέων αγροτών, πάνω από 7.000, στο πρόγραμμα που παρέχει αυξημένα κίνητρα για νέα εγκατάσταση και την πραγματοποίηση επενδύσεων. Άλλες 7.000 νέοι αγρότες προβλέπεται να ενταχθούν έως το 2006. Πάνω από 25.000 νέοι δικαιούχοι θα εισαχθούν στα προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης αγροτών. Το πρόγραμμα προβλέπεται να κορυφωθεί έως το 2006 για να ενταχθούν συνολικά πάνω από 40.000 νέοι συνταξιούχοι.

Κατά τη νέα προγραμματική περίοδο ιδιαίτερη έμφαση δίνουμε στο θέμα της ενημέρωσης, της πληροφόρησης, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης του αγροτικού πληθυσμού. Γι αυτό εφαρμόζουμε ένα σύγχρονο ολοκληρωμένο σύστημα πληροφόρησης με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων νέας τεχνολογίας. Επί πλέον, κατά την περίοδο αυτή και έως το 2006 προβλέπουμε την εκπαίδευση 50.000 αγροτών με τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης υπό την αιγίδα του οργανισμού ΔΗΜΗΤΡΑ ενώ 200.000 αγρότες περίπου θα λάβουν μέρος στην «δια βίου κατάρτιση». Θα εφαρμόσουμε 20 τουλάχιστο ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης αγροτικών περιοχών σε όλη την επικράτεια, με έμφαση στις ορεινές, προβληματικές, παράκτιες και νησιωτικές περιοχές.

Αξίζει να σας αναφέρω ότι κατά την εφαρμογή του Β' ΚΠΣ εντάξαμε πάνω από 20.000 νέους αγρότες στα προγράμματα κινήτρων για νέα εγκατάσταση, ξεπερνώντας τον αρχικό μας στόχο κατά 11.000.

Η ανάπτυξη της γεωργίας, της υπαίθρου και της οικονομίας μας συνολικά προϋποθέτει την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση όλων των

πόρων, (φυσικών και ανθρώπινου δυναμικού) των χαρακτηριστικών και πλεονεκτημάτων που διαθέτουμε.

Εμείς, η Κυβέρνηση, εξασφαλίσαμε τις αναγκαίες προϋποθέσεις, που θα καταστήσουν τον αγρότη καλύτερα πληροφορημένο, καταρτισμένο και επιδέξιο στη διαχείριση της εκμετάλλευσής του και που θα τον κάνουν να επιδοθεί με μεγαλύτερη ευκολία και περισσότερες δυνατότητες στις δραστηριότητες που αυξάνουν την προστιθέμενη αξία των προϊόντων του.

Στη μεγάλη πρόκληση των καιρών η απάντησή μας είναι : διαφοροποιημένα αγροτικά προϊόντα που βασίζουν την ζήτησή τους και την τιμή τους στα άριστα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά.

ΠΟΣΑ σε ΔΙΣ. ΔΡΧ		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΑ			ΠΙΟ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΑ		
			Δημόσια Δαπάνη ¹	Ιδιωτική Συμμετοχή	ΣΥΝΟΛΟ	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	ΣΥΝΟΛΟ
1	ΤΟΜΕΑΚΟ για τη ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΠΣ	Εθνικό – «ΓΕΩΡΓΙΑ & Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου»	627	416	1.043	627	416	1.043
2		ΠΕΠ	483	574 ²	1.057	483	120	603
3	ΚΠΣ, Agenda	Κοινωνία Πληροφορίας	10	5	15	10	5	15
4	ΚΠΣ, Agenda	ΕΚΤ	25		25	25		25
5	ΚΠΣ, Agenda	LEADER	108	108	216	108	108	216
6	ΚΠΣ, Agenda	Αλιεία	150	120	270	150	120	270
7	ΕΚΤΟΣ ΚΠΣ. Είναι ΕΓΤΠΕ-Ε, Agenda	Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης ³	955 ⁴			416 ⁵		416
		Σύνολο για στήριξη της γεωργίας	2.358	1.223	3.581	1.819	769	2.588
8	ΕΚΤΟΣ ΚΠΣ. Είναι ΕΓΤΠΕ-Ε, Agenda	Ενισχύσεις	7.000		7.000	6.000		6.000
		ΣΥΝΟΛΟ για στήριξη και χρηματοδότηση της γεωργίας	9.358	1.223	10.581	7.819	769	8.588

¹ Δημόσια Δαπάνη = Εθνικοί Πόροι + Κοινοτικοί Πόροι. Δηλαδή, δεν περιλαμβάνει την Ιδιωτική Συμμετοχή.

² Προέκυψε με πλασματική κάλυψη της διαφοράς ώστε να παρουσιασθεί ο αριθμός που είχε αρχικά –με αναγωγή από άλλα προγράμματα- υπολογίσει το ΥΠΕΘΟ.

³ Περιλαμβάνει το σύνολο των νέων συνοδευτικών μέτρων, δηλαδή: 1. Πρόωρη, 2. Αγροπεριβαλλοντικά, 3. Δάσωση, 4. Εξισωτικές Αποζημιώσεις, 5. Εξισωτικές - Περιβαλλοντικά

⁴ Το ποσό βασίζεται σε ποσοστό κοινοτικής συμμετοχής ίσο με 33%.

⁵ Τελικά, το ποσό που θα διαμορφωθεί θα είναι μεταξύ του 955 και του 416. Το 416 είναι το ελάχιστο.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1 : Ακούμε συχνά ότι υπό την πίεση της παγκοσμιοποίησης, η Ευρωπαϊκή Ένωση εγκαταλείπει τη στήριξη του αγρότη και τον αφήνει ανυπεράσπιστο και εκτεθειμένο στις διακυμάνσεις και στον ανταγωνισμό της διεθνούς αγοράς. Η κυβέρνηση απλώς αποδέχθηκε αυτήν τη σκληρή πραγματικότητα και παραμένει ανενεργός ;

Κατ' αρχάς η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν εγκαταλείπει τη στήριξη του αγρότη, απλώς αλλάζει τις μορφές στήριξης σύμφωνα με τις σημερινές συνθήκες, ανάγκες και προτεραιότητες. Η αρχική ΚΑΠ ήταν απόρροια της μεταπολεμικής αγωνίας στην τότε ΕΟΚ για εξασφάλιση αυτάρκειας σε βασικά αγροτικά προϊόντα και κατά συνέπεια το βασικό μέτρο άσκησης της πολιτικής ήταν η στήριξη των τιμών των προϊόντων. Σήμερα, η ΕΕ καλείται να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της προσαρμογής της προσφοράς στη ζήτηση, της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, της ποιότητας τροφίμων, της εξασφάλισης ικανοποιητικού εισοδήματος και θέσεων απασχόλησης στην ύπαιθρο. Και το πράττει αυτό δίνοντας μεγαλύτερο βαθμό σε διαρθρωτικές δράσεις για βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου. Δεν εγκαταλείπει τον αγρότη, απλώς αλλάζει σε ένα βαθμό τα μέτρα με τα οποία τον στηρίζει.

Η κυβέρνηση έχει υιοθετήσει μία στρατηγική για ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ. Όχι απλώς δεν παρέμεινε ανενεργός στις διεθνείς μεταβολές, αλλά εστίασε το πρόγραμμά της στη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης στην ύπαιθρο που αυξάνουν το αγροτικό εισόδημα ανά μονάδα παραγωγικού χρόνου εργασίας, στην αποτελεσματικότερη δυνατή αξιοποίηση όλων των πόρων της υπαίθρου για τη μετατροπή τους σε εισόδημα και σε αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.

Γι αυτό προωθούμε μέτρα για τους νέους αγρότες, την πρόωρη συνταξιοδότηση, την ενημέρωση, πληροφόρηση και επαγγελματική κατάρτιση των αγροτών, αλλά και την ανάπτυξη φυσικής και θεσμικής υποδομής. Στοχεύουμε στην αύξηση της παραγωγικότητας, στην ανάπτυξη καινοτομιών και νέων δραστηριοτήτων εντός και εκτός του γεωργικού τομέα, στην βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο.

Ταυτόχρονα, πήραμε μέτρα που βελτιώνουν άμεσα τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες στην ύπαιθρο, έχοντας πλήρως κοστολογήσει τις ανάγκες κάλυψής τους και έχοντας εξασφαλίσει τους απαραίτητους γι αυτό το σκοπό πόρους.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2 : Τι ακριβώς εννοεί η Κυβέρνηση όταν αναφέρεται σε διαρθρωτικά μέτρα που βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα του αγροτικού τομέα ; Τι κάνετε εσείς για αυτά ;

Η κυβέρνηση έχει ήδη θεσμοθετήσει και προωθεί μία σειρά από διαρθρωτικές παρεμβάσεις τόσο στον τομέα της παραγωγής όσο και στον τομέα διακίνησης/εμπορίας, με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Εξασφαλίσαμε Ευνοϊκές Συνθήκες για Επενδύσεις και Εισαγωγή Νέας Τεχνολογίας. Με τη θεαματική μείωση των επιτοκίων δανεισμού, η οποία έχει παγιωθεί στα πλαίσια της ΟΝΕ, ο προγραμματισμός των επενδυτικών σχεδίων και οι διαφορές χρηματοδοτικές διευκολύνσεις έχουν ήδη συνδράμει στην ανάκαμψη των ιδιωτικών επενδύσεων και στην εισαγωγή νέας τεχνολογίας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ανάληψη επενδύσεων και η υιοθέτηση νέας τεχνολογίας θα είναι ακόμη δυναμικότερη στο σταθερό νομισματικό περιβάλλον που εξασφαλίζει η είσοδος της χώρας στην ΟΝΕ και οι πόροι του Γ' ΚΠΣ.

Εξίσου σημαντικά μέτρα είναι τα προγράμματα των νέων αγροτών και της πρόωρης συνταξιοδότησης. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας, η υλοποίηση των παραπάνω θεσμικών μέτρων προωθήθηκε με πολύ ικανοποιητικό ρυθμό. Η συνδυασμένη επίδραση των δύο προγραμμάτων αναμένεται να μειώσει το μέσο όρο της ηλικίας των απασχολούμενων στον ελληνικό αγροτικό τομέα. Η εξέλιξη αυτή, σε συνδυασμό με το υψηλότερο –εκ των όρων ένταξης στο πρόγραμμα- μορφωτικό επίπεδο των νέων αγροτών ή των αγροτών μέσης ηλικίας, θα συντελέσει στην αύξηση του ρυθμού υιοθέτησης νέων καινοτομιών και τεχνολογίας, με άμεσο αποτέλεσμα τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση του εισοδήματος από γεωργικές δραστηριότητες.

Σημαντική επίσης ώθηση θα δώσει και ο εκσυγχρονισμός των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων που λειτουργώντας πλέον σύμφωνα με το νόμο-πλαίσιο «Αλέξανδρος Παπαναστασίου» θα επιτρέψουν την αποτελεσματικότερη χρήση των μέσων παραγωγής και διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.